

Tetanus

Diepe wond aanleiding tot klem

Een veehouder contacteerde mij onlangs voor een koe die moeilijk recht kwam staan tijdens het beweiden. Het dier was al vroeg in het voorjaar van de stal naar de wei verhuisd. Vanwege het moeilijk rechtstaan dacht de eigenaar aan kopziekte door magnesiumgebrek en verwittigde hij mij. Bij onderzoek van het dier bleek het niet om kopziekte te gaan. De koe vertoonde geen koorts, ze stond zeer stijf, kon moeilijk slikken, had een opgeheven staart en gestrekte oren. Na wat zoeken vonden we een steekwond ter hoogte van de bil van het rund.

Aan de hand van deze verschillende symptomen in combinatie met de aanwezigheid van een wond besloot ik dat het hier ging om een geval van tetanus, ook wel 'de klem' genoemd.

Als gevolg van deze diagnose behandelde ik het dier met een antibioticum en anti-tetanuserum.

Ondanks deze tussenkomst werd de toestand van het rund progressief slechter. Om redenen van dierenwelzijn besloten we na enkele dagen het dier te euthanaseren.

*Thomas Raeymaekers,
vakdierenarts rund*

De encyclopedie **Clostridium tetani**

Tetanus, in de volksmond wel 'de klem' of 'kaakm' genoemd, wordt veroorzaakt door de bacterie *Clostridium tetani*. Deze bacterie komt algemeen voor in de bodem. Zowel mens als dier zijn gevoelig voor de aandoening.

Besmetting gebeurt als volgt. De sporen van de bacterie dringen het lichaam binnen via een wond. Vooral kleine, diepe wonden zijn risicovol voor een besmetting omdat de tetanusbacterie het best

groeit in een zuurstofarme omgeving. In de wond begint de bacterie te woekeren waarbij ze een zeer krachtige gifstof of toxine produceert. Deze gifstof (tetanospasmine) bindt zich op de zenuwuiteinden van de spieren, waardoor het spierweefsel in kramp trekt. Inwerking van deze gifstof resulteert in verschillende symptomen. Kenmerkend voor de ziekte zijn een stijve gang, gestrekte staart, opengesperde neusgaten en gestrekte oren. Meestal is ook een wond bij het dier terug te vinden.

De behandeling van tetanus bestaat uit het toedienen van een antibioticum in

combinatie met een anti-tetanuserum en eventueel spierverslappers. Meestal is dat niet afdoende. De dieren worden in veel gevallen progressief slechter en moeten bijna steeds worden geëuthanaseerd. De prognose is slecht. Tachtig procent van de gevallen sterft.

Preventie is mogelijk door vaccinatie. Bij een diepe wond kan preventief een antitoxine toegediend worden. Ook het voorkomen van verwonding door het vermijden van scherpe voorwerpen in de buurt van runderen helpt tegen tetanus.

Heeft u vragen of wilt u meer informatie over dit onderwerp?

Raadpleeg uw dierenarts